

РЕШЕНИЕ

№ 23715

гр. София, 09.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 57 състав, в
публично заседание на 13.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Людмила Коева

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **10690** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 от АПК, вр. чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба, подадена от А. П. С., [ЕГН], с адрес в [населено място], чрез адв.Б., срещу Решение № 2153-21-227 от 17.09.2024 г. на директора на ТП на НОИ С.- град, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата ѝ и е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/65 от 23.08.2024 г. на длъжностно лице по ПО. С посоченото разпореждане е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 от Кодекса на социално осигуряване и чл. 18, ал. 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

Жалбоподателката счита оспорвания административен акт и потвърденото с него разпореждане за незаконосъобразен, постановен в нарушение на материалния закон и административнопроизводствените правила. Твърди, че АО неправилно тълкува разпоредбата на чл.69б, ал.1 от КСО, безспорно било доказано, че има необходимия осигурителен стаж първа категория.

В съдебно заседание, жалбоподателката редовно призована, се представлява от адв.Б., която поддържа жалбата. Допълнителни съображения излага в писмени бележки. Претендира сторените по делото разноски, за което представя списък.

Ответникът - директора на ТП на НОИ С.- град, се представлява от юрк.О., която оспорва жалбата и моли съдът да потвърди решението на директора на ТП на НОИ С. град като правилно и законосъобразно. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП – редовно уведомена, не изпраща представител и не заявява становище по жалбата.

Административен съд София-град, като взе предвид становищата на страните и след преценка на

събраните по делото доказателства, в съответствие с изискванията на чл.168 от АПК, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

На 02.08.2024 г. А. П. С. е подала Заявление с вх. № 2113-21-5426/02.08.2024 г., с което е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към заявлението е приложила изискуемите се съгласно чл. 2 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) документи за преценка правото на пенсия.

Въз основа на представените документи и наличните данни в Регистъра за осигурените лица /РОЛ/ на НОИ, длъжностното лице по ПО е зачело на А. П. С. осигурителен стаж до 31.07.2024 г. следва: - 30 години, 08 месеца, 00 дни от първа категория труд и по чл.104. ал.4 КСО /осигурителен стаж на лица по чл.69 от КСО/; и 01 години, 05 месеца, 00 дни от втора категория труд.

На основание чл.104 от КСО общ осигурителен стаж превърнат в трета категория труд - 52 години, 10 месеца и 18 дни.Навършена възраст към дата подаване на заявлението – 02.08.2024 г. – 50 години, 8 месеца и 12 дни и има сбор от осигурителен стаж и възраст 103 г., 07 м. и 00 дни.

Предвид, че заявителката е военнослужещ по ЗОВСРБ и попада в персоналният обхват на чл.69, ал. 1 от КСО, а не в този по чл. 69б, ал. 1 от КСО, отнасящ се за лицата, полагали труд от първа категория, която съгл. чл. 104, ал. 1 от КСО се определял с акт на Министерски съвет, а именно с Правилника за категоризиране на труда при пенсиониране (ПКТП-отм.), действал до 31.12.1999г. и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране (НКТП- в сила от 01.01.2000 г.), длъжностното лице по ПО е навършило преценка на правото на лична пенсия за ОСВ на лицето по чл. 69, ал. 1 от КСО и чл.69б, ал.1 от КСО, във вр. с чл. 18, ал.4 от НПОС. Същото е констатирало, че заявителката не е навършила изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО и няма недостигащ стаж, като военнослужещ по ЗОВСРБ, поради което е приело, че не е налице хипотезата на чл.18, ал.4 от НПОС за отпускане на исканата от С. пенсия за ОСВ по чл. 69б, ал. 1 от КСО. При тези обстоятелства, длъжностното лице по ПО е издало Разпореждане № [ЕГН]/65 от 23.08.2024 г., с което е постановен отказ за отпускане на исканата пенсия.

На 10.09.2024 г. А. С. е подала жалба срещу Разпореждане № [ЕГН]/65 от 23.08.2024 г.

С оспореното Решение № 2153-21-227 от 17.09.2024 г. на директора на ТП на НОИ С.-град е отхвърлил жалбата като неоснователна и е потвърдил Разпореждане № [ЕГН]/65 от 23.08.2024 г. на длъжностното лице по ПО. За да постанови своето решение, АО е обосновал извод, че А. П. С. е лице, попадащо в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не на чл. 69б, ал. 1 от КСО, поради което преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал. 1 от КСО. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като военнослужеща, но няма навършена изискуемата възраст за 2024 г. - 54 год. и 2 мес, разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС е неприложима и тя не следва да придобие право на пенсия за ОСВ.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-227 от 17.09.2024 г. на директора на ТП на НОИ С.-град и

потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/65 от 23.08.2024 г., издадено от длъжностното лице по ПО, са издадени от материално и териториално компетентни органи, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание и при липса на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното:

За да откаже отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката, пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 1 от КСО, като формалното съответствие на изискванията на чл.69б, ал.1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, тъй като водещ е характера на действително заеманата от жалбоподателката длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП /отм./ и НКТП.

От така събраните по делото доказателства по делото се установява, че оспорващата не отговаря на законовото изискване за навършила възраст по чл. 69, ал. 1, във връзка с ал. 9 от КСО, която за 2024 г. следва да бъде 54 години и 2 месеца. Жалбоподателката обаче отговаря на законовото изискване за възраст по чл. 69б, ал. 1, т. 1, т. 2 от КСО, което съгласно съдържанието на посочените разпоредби, за 2024 г. за жените следва да е от 50 г. и 8м., а не както органът е приел от 54 г. и 2 м.

Изпълнява и изискванията за осигурителен стаж, като има общо осигурителен стаж, превърнат към трета категория 52 години, 10 месеца и 18 дни, от които 30 години, 08 месеца, 00 дни като военнослужещ по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, при изискващи се 10 години и има общ сбор от осигурителен стаж и възраст от 102 точки.

Видно от разпоредбата на чл. 69, ал. 1 и на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО: "Военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България". Съгласно чл.69б, ал.1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд придобиват право на пенсия при следните условия: 1. Навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; 2. От 31 декември 2015 г. възрастта по т.1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55 година възраст.

Разпоредбите на чл. 69 КСО и чл. 69б КСО са с равнозначно приложение с оглед на правните последици. Това означава, че при наличие на една от двете хипотези уредени в чл. 69 и чл. 69б КСО правото на пенсия следва да бъде зачетено, в която хипотеза може да бъде упражнено, а ако е възможно и по двете следва да се приложи нормативна уредба в благоприятен вариант за заявителя.

Приложимата според жалбоподателката по отношения на нейната хипотеза правна норма е тази по чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО.

Както бе отбелязано по-горе жалбоподателката има навършен осигурителен стаж и възраст изискуеми по силата на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за това, че има най-малко 10 години положен труд при условията на първа категория като военнослужещ.

Съдът намира, че нормата на чл. 68 от КСО е обща и се отнася за всички останали граждани, които не попадат в специална категория като тази на жалбоподателката – на военнослужещ.

Разпоредбата, която е обосновала обжалвания в настоящото съдебно производство отказ е тази на

чл. 18, ал. 4 от НПОС и сочи, че: "Лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО."

Трайната съдебна практика на административните съдилища и на Върховния административен съд е, че нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради това че въвежда нови правила, различни от предвидените в нормите на КСО. При наличие на установеното противоречие на чл. 18, ал. 4 от НПОС с чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО, на основание чл. 5, ал. 1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с предписанието по чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал. 1, т. 1 КСО при наличие на навършена възраст и осигурителен стаж. Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл. 69, ал. 1 от КСО, но не е навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на цитираната подзаконова норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не ѝ достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /а не, както в нейния случай да не ѝ достига изискуема възраст/, т. е. поставено е условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто ограничителен избор не е предопределен от самия кодекс.

В този смисъл е и константната практика на ВАС, в решение № 7109 от 11.06.2024 г. по адм. д. № 11052 от 2023 г., решение № 2259 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г. и в решение № 2291 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 9879/2020 г., се посочва, че норми от подзаконов нормативен акт като чл. 18, ал. 4 и чл. 17, ал. 2 НПОС не могат да преустановят действието на норми от по- висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО. Обратното би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписания в чл. 3, т. 3 КСО принцип на равнопоставеност на осигурените лица, както и останалите принципи по чл. 3 от КСО, изискващи държавното обществено осигуряване да се осъществява при спазване на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност на осигурените лица, равнопоставеност на осигурените лица.

По изложените съображения съдът приема, че жалбоподателката към деня на подаване на заявлението си е отговаряла на всички кумулативно предвидени законови предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускането на лична пенсия ОСВ при условията на посочената разпоредба, с оглед на което така постановения отказ на пенсионния орган се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

По изложените съображения, съдът намира, че следва да отмени оспореното решение. Естеството на въпроса е от компетентността на Ръководителя на ПО при ТП на НОИ-С. град и следва преписката да се изпрати на посочения орган за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

С оглед изхода на спора в полза на жалбоподателката следва да се присъдят разноски. В приложения по делото списък по чл.80 ГПК, се претендирани такива в размер на 1010 лв., от които 10 лв. за платената държавна такса за разглеждане на делото пред АССГ и 1000 лв. адвокатско възнаграждение, съгласно договор № 0925582 за правна защита и съдействие от 25.10.2024 г. С оглед своевременно направеното възражение от страна на ответник за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар, съдът намира, че следва да бъде намален до минималния размер от 500 лева, както е определен с чл.8, ал.2, т.2 от Наредба №1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения за дела по КСО, при отчитане на действителната фактическа и правна сложност на делото.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, Административен съд – София град, трето отделение, 57-ми състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-227 от 17.09.2024 г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата на А. П. С. срещу Разпореждане № [ЕГН]/65 от 23.08.2024 г. на длъжностно лице по ПО и същото е потвърдено.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град за произнасяне по същество по Заявление с вх. № 2113-21-5426/02.08.2024 г., подадено от А. П. С., при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в 14-дневен срок, от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на А. П. С., [ЕГН], разноси за настоящото дело в размер на 510 лева /петстотин и десет лева/.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България в четиринадесетдневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.